

Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənni üzrə
Respublika Fənn Olimpiadalarının proqramı
(2023-2024-cü tədris ili)

Rayon (şəhər) mərhələsi

Azərbaycan dili

8-ci sinif

1. Fonetika. Danışıq səsləri. Ahəng qanunu. Bəzi saitlərin uzun tələffüz edilməsi. Qoşasaitli və qoşasamitli sözlərin yazılışı və tələffüzü. Əlifba. Sonu eynicinsli qoşa samitlə bitən söz köklərinin yazılışı. Sözlərin sonunda cingiltli samitlərin yazılışı və tələffüzü. Q və k samitlərinin yazılışı və tələffüzü. Heca. Vurğu. Sözüň sətirdən sətərə keçirilməsi. Sözüň hərflər və səs tərkibi. Fonetik təhlil
2. Leksika. Sözüň leksik və qrammatik mənası. Sözüň həqiqi və məcazi mənası. Təkmənalı və çoxmənalı sözlər. Omonimlər. Omonim və çoxmənalı sözlərin fərqi və oxşarlığı. Sinonimlər. Antonimlər. Terminlər. Frazoloji birləşmələr, onların omonimliyi, sinonimliyi, antonimliyi. Leksik təhlil.
3. Söz yaradıcılığı. Söz yaradıcılığının əsas üsulları. Sadə və düzəltmə sözlər. Mürəkkəb sözlər, onların yazılışı. Bitişik və defislə yazılan sözlər. Bəzi mürəkkəb sözlərin ayrı yazılması.
4. Sözüň tərkibi. Kök və şəkilçi. Eyniköklü sözlər. Sözüň başlanğıc forması. Şəkilçilərin növləri: leksik və qrammatik, milli və alınma, 1, 2 və 4 cür yazılan şəkilçilər. Sözüň şəkilçilər.
5. Morfologiya. Nitq hissələri. Nitq hissələrinin növləri.
6. İsim. İsm qrammatik kateqoriyaları. İsm mənsubiyyətə görə dəyişməsi. Toplu, tək və cəm isimlər, mürəkkəb adlar, ism quruluşca növləri. İsm hallanması, yiyəlik və təsirlik hallarının müəyyən və qeyri-müəyyən formaları. Xəbərlilik kateqoriyası. İsm cümlədə rolu. Bəzi isimlərin mənsubiyyətə və hallara görə dəyişməsindəki fərqliliklər. İsm morfoloji təhlili.
7. Sifət. Sifətin əsas xüsusiyyətləri. Əşyanın əlaməti məsələsi. Sifətin quruluşca növləri. Sifətin dərəcələri, Sifətlərin isimləşməsi, cümlədə rolu. Sifətin morfoloji təhlili.
8. Say. Sayın quruluşca növləri, sayın məna növləri, sayın isimləşməsi, sayın cümlədə rolu. Sayların yazılışı. Sayın morfoloji təhlili.
9. Əvəzlik. Əvəzliyin quruluşca növləri. Əvəzliyin məna növləri. *O, bu* əvəzliliklərindən sonra vergülün işlənməsi. Əvəzliliklərin hallanması. Əvəzliyin morfoloji təhlili
10. Feil. Feilin leksik məna növləri, quruluşca növləri və feillərin yazılışı. Feilin qrammatik məna növləri. Hərəkətin subyekt və obyekt. Təsdiq və inkar feillər. Təsriflənən və təsriflənməyən feillər. Feilin təsriflənmə formaları: feilin şəkilləri. Zaman kateqoriyası. *İdi, imiş, isə* hissəcikləri. Feilin təsriflənmə formaları. Məsdər, feili sifət, feili bağlama. Feildə şəxs sonluqları. Feilin cümlədə rolu. Feilin morfoloji təhlili.

11. Zərf. Zərfin quruluşca növləri, məna növləri. Zərflərin yazılışı. Zərfin sifət, say və s. digər nitq hissələrindən fərqlənməsi. Zərfin cümlədə rolu. Zərfin isimləşməsi. Zərfin morfoloji təhlili.
12. Köməkçi nitq hissələri. Qoşma. Bağlayıcı. Ədat. Modal sözlər. Nida.
13. Sintaksis. Sintaktik əlaqələr: tabesizlik və tabelilik əlaqələri.
14. Söz birləşmələri: feili birləşmələr, ismi birləşmələr. Söz birləşmələrinin quruluşu və əsas xüsusiyyətləri. Söz birləşmələrinin cümlədə rolu. Tərkiblər. Mürəkkəb adlar, mürəkkəb adların yazılışı
15. Cümlə. Cümlənin söz və söz birləşmələrindən fərqi.
16. Cümlənin məqsəd və intonasiyaya görə növləri.
17. Cümlə üzvləri. Cümlənin qrammatik əsası. Cümlənin baş üzvləri: mübtəda və xəbər. Xəbərin mübtəda ilə uzlaşması. İsmi və feili xəbərlər. Cümlənin ikinci dərəcəli üzvləri: təyin, tamamlıq, zərflik. Cümlə üzvlərinin təhlili.
18. Cümlənin həmcins üzvləri, həmcins üzvlərdə ümumiləşdirici sözlər. Həmcins üzvlərdə ixtisarlar. Xəbərin həmcins mübtədalarla uzlaşması.
19. Cümlədə söz sırası. Əlavələr.
20. Qrammatik cəhətdən cümlə üzvləri ilə əlaqədə olmayan sözlər: xitab və ara sözlər. Xitab və ara sözlərdə durğu işarələri.
21. Cümlənin quruluşca növləri: sadə və mürəkkəb cümlələr. Sadə cümlənin şəxsə görə növləri. Müəyyən şəxslilik cümlələr, qeyri müəyyən şəxslilik cümlələr, ümumi şəxslilik cümlələr, şəxssiz cümlələr. Adlıq cümlə. Söz cümlə, söz cümlələrin ifadə vasitələri.

9-cu sinif

1. 8-ci sinif üçün nəzərdə tutulmuş mövzular.
2. Mürəkkəb cümlə. Mürəkkəb cümlənin növləri.
3. Tabesiz mürəkkəb cümlə. Tabesiz mürəkkəb cümlənin tərəflərini bir-birinə bağlayan vasitələr.
4. Tabeli mürəkkəb cümlələr.
5. Tabeli mürəkkəb cümlələrin tərəflərini bağlayan vasitələr.
6. Baş və budaq cümlə. Baş və budaq cümlənin yeri.
7. Vasitəli və vasitəsiz nitq.
8. Durğu işarələri.
9. Sintaktik təhlil.

10-cu sinif

1. 8-ci və 9-cu siniflər üçün nəzərdə tutulmuş mövzular.
2. Dil haqqında ümumi məlumat. Dil ictimai hadisə kimi. Dilin funksiyaları. Dilçilik.
3. Yazı və onun növləri.
4. Nitq. Nitq mədəniyyəti.
5. Ədəbi dil. Ədəbi dilin normaları.
6. Durğu işarələri.
7. Dilin üslubi imkanlarının təzahür formaları.

11-ci sinif

1. 8-ci, 9-cu və 10-cu siniflər üçün nəzərdə tutulmuş mövzular.
1. Üslubiyat. Funksional və fərdi üslub.
2. Bədii üslub.
3. Elmi üslub.
4. Publisistik üslub.
5. Məişət üslubu.
6. Rəsmi-işgüzar üslub.

Respublika mərhələsi (yarımfinal və final turları)

Aşağı yaş qrupu (8-9-cu sinif)

1. Azərbaycan dili haqqında ümumi məlumat. Azərbaycan dilinin tipoloji və genealoji xüsusiyyətləri. Türk dilləri içərisində Azərbaycan dilinin yeri. Azərbaycan dilinin inkişaf tarixi. Məşhur şəxsiyyətlərin Azərbaycan dili haqqındakı fikirləri. Ana dilinin inkişafında Azərbaycanın görkəmli dövlət adamlarının və ziyalılarının rolu. Azərbaycan dili və əlifbası günü. Ana dilinə dövlət qayğısı. Ana dili haqqında qanun, fərman və sərəncamlar.
2. Fonetika. Danışıq səsləri. Ahəng qanunu. Bəzi saitlərin uzun tələffüz edilməsi. Qoşasaitli və qoşasamitli sözlərin yazılışı və tələffüzü. Əlifba. Sonu eynicinsli qoşa samitlə bitən söz köklərinin yazılışı. Sözlərin sonunda cingiltli samitlərin yazılışı və tələffüzü. Q və k samitlərinin yazılışı və tələffüzü. Heca. Vurğu. Sözüün sətirdən sətərə keçirilməsi. Sözüün hərf və səs tərkibi. Fonetik hadisələr. Fonetik təhlil
3. Leksika. Sözüün leksik və qrammatik mənası. Sözüün həqiqi və məcazi mənası. Təkmənalı və çoxmənalı sözlər. Omonimlər. Omonim və çoxmənalı sözlərin fərqi və oxşarlığı. Sinonimlər. Antonimlər. Milli və alınma sözlər. Ümumişlək və ümumişlək olmayan sözlər. Dialekt sözlər, arxaizmlər, neologizmlər ümumişlək olmayan söz qrupları kimi. Terminlər. Sözlərin mənşəyi (etimologiya). Frazoloji birləşmələr, onların omonimliyi, sinonimliyi, antonimliyi. Leksik təhlil.
4. Dilçilik terminləri. Əsas dilçilik terminlərinin izahı.
5. Söz yaradıcılığı. Söz yaradıcılığının əsas üsulları. Sadə və düzəltmə sözlər. Mürəkkəb sözlər, onların yazılışı. Bitişik və defislə yazılan sözlər. Bəzi mürəkkəb sözlərin ayrı yazılması.
6. Sözüün tərkibi. Kök və şəkilçi. Eyniköklü sözlər. Sözüün başlanğıc forması. Şəkilçilərin növləri: leksik və qrammatik, milli və alınma, 1, 2 və 4 cür yazılan şəkilçilər. Sözüün şəkilçilər.
7. Morfologiya. Nitq hissələri. Nitq hissələrinin növləri.
8. İsim. İsmnin qrammatik kateqoriyaları. İsmnin mənsubiyyətə görə dəyişməsi. Toplu, tək və cəm isimlər, mürəkkəb adlar, ismin quruluşca növləri. İsmnin hallanması, yiyəlik və təsirlik hallarının müəyyən və qeyri-müəyyən formaları. Xəbərlilik kateqoriyası. İsmnin cümlədə

rolu. Bəzi isimlərin mənsubiyyətə və hallara görə dəyişməndəki fərqliliklər. İsmnin morfoloji təhlili.

9. Sifət. Sifətin əsas xüsusiyyətləri. Əşyanın əlaməti məsələsi. Sifətin quruluşca növləri. Sifətin dərəcələri, Sifətlərin isimləşməsi, cümlədə rolu. Sifətin morfoloji təhlili.
10. Say. Sayın quruluşca növləri, sayın məna növləri, sayın isimləşməsi, sayın cümlədə rolu. Onluq say sistemi və onun Azərbaycan dilində ifadəsi. Sayların yazılışı. Sayın morfoloji təhlili.
11. Əvəzlik. Əvəzliyin quruluşca növləri. Əvəzliyin məna növləri. O, bu əvəzlilərindən sonra vergülün işlənməsi. Əvəzlilərin hallanması. Şəxs əvəzlilərinin bəzi qrammatik şəkilçilərin (şəxs, mənsubiyyət) yaranmasındakı rolu. Əvəzliyin morfoloji təhlili
12. Feil. Feil və millilik. Feilin leksik məna növləri, quruluşca növləri və feillərin yazılışı. Feilin qrammatik məna növləri. Hərəkətin subyekti və obyekt. Təsirli və təsirsiz feillər. Təsdiq və inkar feillər. Təsriflənən və təsriflənməyən feillər. Feilin təsriflənən formaları: feilin şəkilləri. Zaman kateqoriyası. İdi, imiş, isə hissəcikləri. Feilin təsriflənməyən formaları. Məsdər, feili sifət, feili bağlama. Feildə şəxs sonluqları. Feilin cümlədə rolu. Feilin morfoloji təhlili.
13. Zərf. Zərfin quruluşca növləri, məna növləri. Zərflərin yazılışı. Zərfin sifət, say və s. digər nitq hissələrindən fərqlənməsi. Zərfin cümlədə rolu. Zərfin isimləşməsi. Zərfin morfoloji təhlili.
14. Köməkçi nitq hissələri. Qoşma. Bağlayıcı. Ədat. Modal sözlər. Nida.
15. Sintaksis. Sintaktik əlaqələr: tabesizlik və tabelilik (uzlaşma, idarə, yanaşma) əlaqələri. Söz birləşmələri: feili birləşmələr, ismi birləşmələr. Söz birləşmələrinin quruluşu və əsas xüsusiyyətləri. Söz birləşmələrinin cümlədə rolu. Tərkiblər. Mürəkkəb adlar, mürəkkəb adların yazılışı.
16. Cümlə. Cümlənin söz və söz birləşmələrindən fərqi.
17. Cümlənin məqsəd və intonasiyaya görə növləri.
18. Cümlə üzvləri. Cümlənin qrammatik əsası. Cümlənin baş üzvləri: mübtəda və xəbər. Xəbərin mübtəda ilə uzlaşması. İsmi və feili xəbərlər. Cümlənin ikinci dərəcəli üzvləri: təyin, tamamlıq, zərflik. Cümlə üzvlərinin təhlili.
19. Cümlənin həmcins üzvləri, həmcins üzvlərdə ümumiləşdirici sözlər. Həmcins üzvlərdə ixtisarlar. Xəbərin həmcins mübtədalarla uzlaşması. Qeyri-həmcins təyinlər.
20. Cümlədə söz sırası. Əlavələr.
21. Xüsusiləşmiş üzvlər. Əlavə cümlələr.
22. Qrammatik cəhətdən cümlə üzvləri ilə əlaqədə olmayan sözlər: xitab və ara sözlər. Xitab və ara sözlərdə durğu işarələri.
23. Cümlənin quruluşca növləri: sadə və mürəkkəb cümlələr. Sadə cümlənin şəxsə görə növləri. Müəyyən şəxslil cümlələr, qeyri müəyyən şəxslil cümlələr, ümumi şəxslil cümlələr, şəxssiz cümlələr. Adlıq cümlə. Söz cümlə, söz cümlələrin ifadə vasitələri. Bütöv və yarımçıq cümlə.
24. Mürəkkəb cümlə. Həmcins üzvlü sadə cümlələrlə mürəkkəb cümlələrin fərqi. Tabesiz mürəkkəb cümlə. Tabesiz mürəkkəb cümlənin tərəflərini bir-birinə bağlayan vasitələr.

25. Tabesiz mürəkkəb cümlənin məna əlaqələri: Zaman, ardıcılıq, aydınlaşdırma, səbəb-nəticə, qarşılaşdırma, bölüşdürmə əlaqələri.
26. Tabeli mürəkkəb cümlələr. Baş və budaq cümlə. Tabeli mürəkkəb cümlələrin tərəflərini bağlayan vasitələr. Əvəzlik-qəlib, qarşılıq sözlər.
27. Budaq cümlənin növləri: Mübtəda, xəbər, təyin və tamamlıq budaq cümləli tabeli mürəkkəb cümlələr. Yer, kəmiyyət, zaman, tərz-i-hərəkət, səbəb, məqsəd budaq cümlələri. Şərt və qarşılıq-güzəşt budaq cümlələri.
28. Vasitəli, vasitəsiz nitq.
29. Durğu işarələri.
30. Mətn haqqında ümumi məlumat. Mətn sintaksisi.

Yuxarı yaş qrupu (10-11-ci sinif)

1. Aşağı yaş qrupu üçün nəzərdə tutulmuş mövzular.
2. Dil haqqında ümumi məlumat. Dil ictimai hadisə kimi. Dilin funksiyaları. Dilçilik.
3. Yazı və onun növləri.
4. Dilçiliyin şöbələri. Dialektologiya. Etimologiya. Sözün etimoloji təhlili. Lüğətçilik.
5. Nitq. Nitq mədəniyyəti.
6. Ədəbi dil. Ədəbi dilin normaları.
7. Durğu işarələri.
8. Dilin üslubi imkanlarının təzahür formaları.
9. Üslubiyyət. Funksional üslublar və fərdi üslub.
10. Bədii üslub.
11. Elmi üslub.
12. Publisistik üslub.
13. Məişət üslubu.
14. Rəsmi-işgüzar üslub.
15. Xülasə, tezis.
16. Əməli yazı nümunələri: ərizə, elan, məktub, arayış, tərcümeyi-hal, teleqram, izahat, akt, protokol, annotasiya, rəy, vəkalətnamə, hesabat və s.

Ədəbiyyat siyahısı

1. "Azərbaycan dili" 5-ci sinif. Müəlliflər: R.İsmayılov, D.Cəfərova, G.Xudiyeva, X.Qasımova. Bakı – 2020
2. "Azərbaycan dili" 6-cı sinif. Müəlliflər: R.İsmayılov, D.Cəfərova, S.Məmmədova . Bakı – 2021
3. "Azərbaycan dili" 7-ci sinif. Müəlliflər: R.İsmayılov, A.Rüstəmov, H.Allahverdi, S.Məmmədova. Bakı – 2022
4. "Azərbaycan dili" 8-ci sinif. Müəlliflər: T.Hacıyev, S.Bektaş, M.Vəliyeva, Y.Hüseynova. Bakı–2023
5. "Azərbaycan dili" 9-cu sinif. Müəlliflər: T.Hacıyev, S.Bektaş, Y.Hüseynova. Bakı-2020
6. "Azərbaycan dili" 10-cu sinif. Müəlliflər: T.Hacıyev, S.Bektaş, Y.Hüseynova. Bakı-2022

7. "Azərbaycan dili" 11-ci sinif. Müəlliflər: T.Hacıyev, S.Bektaşlı. Bakı-2023
8. Orfoepiya, orfoqrafiya lüğəti. DİM-"Abituriyent". Bakı - 2021
9. Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti. 4 cildə. Bakı, 2006
10. Azərbaycan dilinin omonimlər lüğəti. Bakı, 2012.
11. Azərbaycan dilinin antonimlər lüğəti. Bakı, 2012.
12. Azərbaycan dilinin sinonimlər lüğəti. Bakı, 2012.
13. Müasir Azərbaycan dili. 4 cildə. Bakı, 2007
14. Müasir Azərbaycan dili (Sintaksis). Q.Kazımov. Bakı, 2007
15. Dilçilik və ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti. R.İsmayılov, E.Nəcəfov. Bakı, 2016
16. Azərbaycan dilinin frazeoloji lüğəti. Q.Məhərrəmli, R.İsmayılov. Bakı, 2015
17. Frazeologiya lüğəti. Nəriman Seyidəliyev. Bakı – 2004. "Çıraq" Nəşriyyatı
18. Azərbaycan dilinin dialektoloji lüğəti Bakı, Şərq-Qərb, 2007, 568 s
19. Etimologiya lüğəti. Araşdırmalar, mülahizələr. B.Əhmədov."Altun Kitab", 2015, 250 s.
20. İzahlı dilçilik terminləri lüğəti. Adilov M.İ., Verdiyeva Z.N., Ağayeva F.M Bakı, Maarif, 1989
21. DİM-in vəsaitləri, lüğətləri və test topluları.

Qeyd və tövsiyələr

Olimpiadalarda şagirdin sahə ilə bağlı əlavə məlumatının olmasını müəyyənləşdirmək üçün məktəb proqramından, eləcə də orta məktəb dərslindən kənar mövzuları əhatə edən sual və tapşırıqlardan istifadə edilə bilər. Buna baxmayaraq, olimpiadanın ilk mərhələsində - rayon (şəhər) mərhələsində təqdim olunan tapşırıqlar orta məktəb proqramı nəzərə alınmaqla hazırlanır. Respublika mərhələsində təqdim olunan sualların bir hissəsi müvafiq sahə üzrə beynəlxalq qiymətləndirmələrdə və olimpiadalarda istifadə olunan tapşırıqlara uyğun şəkildə hazırlanaraq təhsilalanların məntiqi təfəkkürünün, dil duyumunun və bədii zövqünün ölçülməsi məqsədi daşıyır.

Ədəbiyyat

8-ci sinif

6-cı sinif mövzuları

1. Y.Balasaqunlu "Qutadqu bilik - səadət gətirən elm"
2. M.Rzaquluzadə "Vurğun baxışlarla"
3. B.Vahabzadə "Qocalar"
4. M.Dilbazi "Müəllimim"
5. Ç.Aytmatov "Dəniz kənarıyla qaçan Alabaş"
6. A.Şaiq "Köç" hekayəsindən "Ayrım qızı", "Kərim baba"
7. Ə.Kürçaylı "Vətən"
8. M.Araz "Azərbaycan-dünyam mənim"
9. H.Ziya "Qarabağda"
10. A.Düma "Qafqaz səfəri: Bakı"
11. X.R.Ulutürk "Gerbimiz-qəlbimiz"
12. K.Turan "Kimdir əlil" "Üç nəfərin imtahanı"
13. M.Namaz "Hamının günəşi"
14. "Ağıllı uşaq" nağlı
15. N.Süleymanov "Birinci cığır"
16. N.Gəncəvi "Yaralı bir uşağın dastanı"
17. M.Seyidzadə "Əqrəb və Çanaqlı bağa"
18. S.Əhmədli "Dərs"
19. "Xan sarayı" əfsanəsi
20. Mir Cəlal "Dərsimi yaz"
21. Z.Xəlil "Zeynalabdin"
22. İ.Krıllov "Ağac"
23. "Çahargah" əfsanəsi
24. Ə.Səmədli "Qanlı bənövşə"
25. C.Novruz "Mən bizim anaları Günəşlə tən tuturam"
26. "Ana rəhmi" əfsanəsi
27. "Koroğlu" dastanı "Düratın itməyi" qolu
28. İ.Əfəndiyev "Zəmidə bir turac səslənirdi"
29. "Kitabi –Dədə Qorqud" dastanı "Basatın Təpəgözü öldürdüyü boy"

7-ci sinif mövzuları

30. "Dərzi şagirdi Əhməd"
31. "Koroğlu" dastanı "Durna teli" qolu
32. "Xəzinəqaya əfsanəsi"
33. S.Vurğun "Azərbaycan"
34. M.Hüseyn "Odlu qılınc"
35. M.İbrahimov "Azad"
36. B.Vahabzadə "Vətəndaş"
37. Z.Xəlil."Sonuncu güllə"
38. A.Bakıxanov. "Hikmətin fəziləti"

39. Ç.Aytmatov "Manqurt"
40. H.Ziya "Kərgədan və qarışqa"
41. F.Qoca "Anamın sözləri"
42. S.S.Axundov "Nurəddin"
43. Ə.Məmmədخانlı "Qızıl qönçələr"
44. E.Hüseynbəyli "Nəvə"
45. Mir Cəlal "Bahar"
46. M.Müşfiq "Yağış yağarkən"
47. B.Həsənov "İki bala"
48. Ə.Kürçaylı "Qaranquş"
49. İ.Əfəndiyev "Şəhərdən gələn ovçu"

8-ci sinif mövzuları

50. "Kitabi –Dədə Qorqud" dastanı "Qazan bəyin oğlu Uruz bəyin dustaq olduğu boy"
51. Ə.Xaqani "Gənclərə nəsihət"
52. N.Gəncəvi "Sultan Səncər və qarı"
53. İ.Nəsimi "Ağrımaz"
54. Ş.İ.Xətayi "Bahariyyə"
55. M.Füzuli "Söz"
56. "Koroğlu" dastanı "Koroğlu ilə Bolu bəy" qolu
57. M.P.Vaqif "Hayıf ki, yoxdur..."
58. Q.Zakir "Durnalar"
59. Aşıq Ələsgər "Dağlar" (Bahar fəslə, yaz ayları gələndə...)
60. S.Ə.Şirvani "Qafqaz müsəlmanlarına xitab"
61. C.Məmmədquluzadə "Qurbanəli bəy"
62. M.Ə.Sabir "Əkinçi"
63. Ə.Haqverdiyev "Bomba"
64. M.Hadi "Türkün nəğməsi"
65. H.Cavid "Ana"
66. M.A.Ərsoy "İstiqlal marşı"
67. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi.

9-cu sinif

1. 8-ci siniflər üçün (6-cı, 7-ci və 8-ci sinif materialları) nəzərdə tutulmuş mövzular.
2. Ə.Cavad "Azərbaycan bayrağına"
3. C.Cabbarlı "Ana"
4. A.Şaiq "Anabacı"
5. Y.V.Çəmənəminli "Zeybək qızı"
6. A.İldırım "Əsir Azərbaycanım"
7. M.Müşfiq "Həyat sevgisi"
8. S.Vurğun "Ananın öyüdü"
9. S.Rüstəm "Təbrizim"
10. Mir Cəlal "Vətən yaraları"
11. M.İbrahimov "Gələcək gün"

12. R.Rza "Çinar ömrü"
13. İ.Şıxlı "Namərd gülləsi"
14. İ.Hüseynov "Zəhər"
15. M.Araz "Əsgər məktubu"
16. Ə.Kərim "Qaytar, ana borcunu"
17. Anar "Keçən ilin son gecəsi"
18. Ə.Kərim "Qaytar ana borcunu"
19. Elçin "Talvar"
20. Q.İlkin "İntiqam"
21. B.Vahabzadə "İstiqlal"
22. X.R.Ulutürk "Qaytar mənim qüdrətimi. Azərbaycan!"
23. M.Şəhriyar "Heydərbabaya salam"
24. E.Heminquey " Qoca və dəniz"
25. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi.

10-cu sinif

1. 8-ci və 9-cu siniflər üçün nəzərdə tutulan mövzular
2. Şifahi xalq ədəbiyyatı
3. Qədim dövr Azərbaycan ədəbiyyatı
4. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanı "Salur Qazanın evinin yağmalandığı" boy
5. N.Gəncəvi "İskəndərnamə"
6. Orta dövr Azərbaycan ədəbiyyatı
7. İ.Nəsimi "Sığmazam"
8. Ş.İ.Xətayi "Dəhnamə"
9. M.Füzuli "Məni candan usandırdı", "Leyli və Məcnun"
10. "Koroğlu" dastanı "Həmzənin Qıratı qaçırması"
11. M.P.Vaqif "Pəri"
12. Q.Zakir "Badi-səba, mənim dərdi dilimi..."
13. M.F.Axundzadə "Hekayəti-müsyö Jordan həkimi-nəbatat və dərviş Məstəli şah cadüküni-məşhur", "Aldanmış kəvakib"
14. Aşıq Ələsgər "Dağlar" (Bir ay yarım nobahardan keçəndə...)
15. Seyid Əzim Şirvani "Guş qıl"
16. Nəcəf bəy Vəzirov "Müsibəti-Fəxrəddin"
17. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi. Nəzm və nəsr. Şeir vəznləri. Aşıq yaradıcılığı.
18. Bədii əsərin dili. Bədii təsvir və ifadə vasitələri.
19. Bədii əsərdə həyat hadisələrini əksətdirmə üsulları. Ədəbi növlər və janrlar.
20. Bədii gülüş.
21. Bədii əsərin quruluşu. Süjet və kompozisiya.
22. Bədii əsərdə hadisə və surət.
23. Məzmun və forma. Mövzu və ideya.
24. Bədii yaradıcılıq metodu. Ədəbi məktəblər və cərəyanlar.

11-ci sinif

1. 8-ci, 9-cu və 10-cu siniflər üçün nəzərdə tutulan mövzular.
2. C.Məmmədquluzadə "Anamın kitabı"
3. M.Ə.Sabir "Neylərdin, ilahi?!"
4. H.Cavid "İblis"
5. Ə.Cavad "Səsli qız"
6. M.Şəhriyar "Türkün dili"
7. C.Cabbarlı "Oqtay Eloğlu"
8. S.Vurğun "Vaqif"
9. R.Rza "Qızılgül olmayaydı"
10. Mir Cəlal "Açıq kitab"
11. İ.Əfəndiyev "Xurşidbanu Natəvan"
12. İ.Şıxlı "Dəli Kür"
13. B.Vahabzadə "Şəhidlər"
14. Ç.Aytmatov "Gün var əsrə bərabər"
15. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi. Nəzm və nəsr. Şeir vəznləri. Aşıq yaradıcılığı.
16. Bədii əsərin dili. Bədii təsvir və ifadə vasitələri.
17. Bədii əsərdə həyat hadisələrini əksətdirmə üsulları. Ədəbi növlər və janrlar.
18. Bədii gülüş.
19. Bədii əsərin quruluşu. Süjet və kompozisiya.
20. Bədii əsərdə hadisə və surət.
21. Məzmun və forma. Mövzu və ideya.
22. Bədii yaradıcılıq metodu. Ədəbi məktəblər və cərəyanlar.

Respublika mərhələsi (yarımfinal və final turları)

Aşağı yaş qrupu (8-9-cu sinif)

1. Y.Balasaqunlu "Qutadqu bilik - səadət gətirən elm"
2. M.Rzaquluzadə "Vurğun baxışlarla"
3. B.Vahabzadə "Qocalar", "Vətəndaş"
4. M.Dilbazi "Müəllimim"
5. A.Şaiq "Köç" hekayəsindən "Ayrım qızı", "Kərim baba"
6. Ə.Kürçaylı "Vətən", "Qaranquş"
7. M.Araz "Azərbaycan-dünyam mənim"
8. H.Ziya "Qarabağda"
9. A.Düma "Qafqaz səfəri: Bakı"
10. X.R.Ulutürk "Gerbimiz-qəlbimiz"
11. K.Turan "Kimdir əlil" "Üç nəfərin imtahanı"
12. M.Namaz "Hamının günəşi"

13. "Ağıllı uşaq" nağılı
14. N.Süleymanov "Birinci cığır"
15. N.Gəncəvi "Yaralı bir uşağın dastanı"
16. M.Seyidzadə "Əqrəb və Çanaqlı bağa"
17. S.Əhmədli "Dərs"
18. "Xan sarayı" əfsanəsi
19. Mir Cəlal "Dərsimi yaz", "Bahar"
20. Z.Xəlil "Zeynalabdin", "Sonuncu güllə"
21. İ.Krılöv "Ağac"
22. "Çahargah" əfsanəsi
23. Ə.Səmədli "Qanlı bənövşə"
24. C.Novruz "Mən bizim anaları Günəşlə tən tuturam"
25. "Ana rəhmi" əfsanəsi
26. "Koroğlu" dastanı "Düratın itməyi" qolu, "Durna teli" qolu
27. İ.Əfəndiyev "Zəmidə bir turac səslənirdi"
28. "Dərzi şagirdi Əhməd"
29. "Xəzinəqaya əfsanəsi"
30. S.Vurğun "Azərbaycan"
31. M.Hüseyn "Odlu qılınc"
32. M.İbrahimov "Azad"
33. A.Bakıxanov. "Hikmətin fəziləti"
34. Ç.Aytmatov "Dəniz kənarıyla qaçan Alabaş", "Manqurt"
35. H.Ziya "Kərgədan və qarışqa"
36. F.Qoca "Anamın sözləri"
37. S.S.Axundov "Nurəddin"
38. Ə.Məmmədخانlı "Qızıl qönçələr"
39. E.Hüseynbəyli "Nəvə"
40. M.Müşfiq "Yağış yağarkən"
41. B.Həsənov "İki bala"
42. İ.Əfəndiyev "Şəhərdən gələn ovçu"
43. "Kitabi –Dədə Qorqud" dastanı "Basatın Təpəgözü öldürdüyü boy", "Qazan bəyin oğlu Uruz bəyin dustaq olduğu boy"
44. Ə.Xaqani "Gənclərə nəsihət"
45. N.Gəncəvi "Sultan Səncər və qarı"
46. İ.Nəsimi "Ağrımaz"
47. Ş.İ.Xətayi "Bahariyyə"
48. M.Füzuli "Söz"
49. Yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatı I mərhələ
50. "Koroğlu" dastanı "Koroğlu ilə Bolu bəy" qolu
51. M.P.Vaqif "Hayıf ki, yoxdur..."
52. Yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatı II mərhələ

53. Q.Zakir "Durnalar"
54. Aşıq Ələsgər "Dağlar" (Bahar fəsli, yaz ayları gələndə...)
55. S.Ə.Şirvani "Qafqaz müsəlmanlarına xitab"
56. C.Məmmədquluzadə "Qurbanəli bəy"
57. Yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatı III mərhələ
58. M.Ə.Sabir "Əkinçi"
59. Ə.Haqqverdiyev "Bomba"
60. M.Hadi "Türkün nəğməsi"
61. H.Cavid "Ana"
62. M.A.Ərsoy "İstiqlal marşı"
63. Milli-mədəni dirçəliş və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə ədəbiyyat
64. Ə.Cavad "Azərbaycan bayrağına"
65. C.Cabbarlı "Ana"
66. İctimai-siyasi ziddiyyətlər və repressiya dövründə ədəbiyyat
67. A.Şaiq "Anabacı"
68. Y.V.Çəmənəminli "Zeybək qızı"
69. A.İldırım "Əsir Azərbaycanım"
70. M.Müşfiq "Həyat sevgisi"
71. İkinci Dünya müharibəsi dövründə ədəbiyyat
72. S.Vurğun "Ananın öyüdü"
73. S.Rüstəm "Təbrizim"
74. Müharibədən sonrakı dövrdə ədəbiyyat
75. Mir Cəlal "Vətən yaraları"
76. M.İbrahimov "Gələcək gün"
77. Milli özünəqayıdış dövründə ədəbiyyat
78. R.Rza "Çinar ömrü"
79. İ.Şıxlı "Namərd gülləsi"
80. İ.Hüseynov "Zəhər"
81. M.Araz "Əsgər məktubu"
82. Ə.Kərim "Qaytar, ana borcunu"
83. Anar "Keçən ilin son gecəsi"
84. Ə.Kərim "Qaytar ana borcunu"
85. Anar "Keçən ilin son gecəsi"
86. Elçin "Talvar"
87. Müstəqillik illərində ədəbiyyat
88. Q.İlkin "İntiqam"
89. B.Vahabzadə "İstiqlal"
90. X.R.Ulutürk "Qaytar mənim qüdrətimi. Azərbaycan!"
91. M.Şəhriyar "Heydərbabaya salam"
92. E.Heminquey "Qoca və dəniz"
93. Sinifdən xaric oxu materialları

94. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi.

Yuxarı yaş qrupu (10-11-ci sinif)

1. Aşağı yaş qrupu üzrə nəzərdə tutulmuş mövzular
2. Şifahi xalq ədəbiyyatı
3. Qədim dövr Azərbaycan ədəbiyyatı
4. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanı
5. N.Gəncəvi "Xəmsə"
6. Orta dövr Azərbaycan ədəbiyyatı
7. İ.Nəsimi "Sığmazam"
8. Ş.İ.Xətayi "Dəhnamə"
9. M.Füzuli "Məni candan usandırdı", "Leyli və Məcnun"
10. Yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatının I mərhələsi.
11. "Koroğlu" dastanı
12. M.P.Vaqif "Pəri"
13. Yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatının II mərhələsi.
14. Q.Zakir "Badi-səba, mənim dərdi dilimi..."
15. M.F.Axundzadə "Hekayəti-müsyö Jordan həkimi-nəbatat və dərviş Məstəli şah cadüküni-məşhur", "Aldanmış kəvakib"
16. Aşıq Ələsgər "Dağlar" (Bir ay yarım nobahardan keçəndə...)
17. Seyid Əzim Şirvani "Guş qıl"
18. Nəcəf bəy Vəzirov "Müsbəti-Fəxrəddin"
23. Azərbaycan ədəbiyyatında tənqidi realizm və romantizm dövrü
24. C.Məmmədquluzadə "Anamın kitabı"
25. M.Ə.Sabir "Neylərdin, ilahi?!"
26. H.Cavid "İblis"
27. Ə.Cavad "Səsli qız"
28. M.Şəhriyar "Türkün dili"
29. Sovet dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı
30. C.Cabbarlı "Oqtay Eloğlu"
31. S.Vurğun "Vaqif"
32. R.Rza "Qızılgül olmayaydı"
33. Mir Cəlal "Açıq kitab"
34. Azərbaycan ədəbiyyatında milli özünüdərkə qayıdış və istiqlalçılıq mərhələsi.
35. İ.Əfəndiyev "Xurşidbanu Natəvan"
36. İ.Şıxlı "Dəli Kür"
37. Müstəqillik dövrü çoxmetodlu Azərbaycan ədəbiyyatı.
38. B.Vahabzadə "Şəhidlər"
39. Ç.Aytmatov "Gün var əsrə bərabər"
40. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi. Nəzm və nəsr. Şeir vəznələri. Aşıq yaradıcılığı.
41. Bədii əsərin dili. Bədii təsvir və ifadə vasitələri.
42. Bədii əsərdə həyat hadisələrini əksətdirmə üsulları. Ədəbi növlər və janrlar.
43. Bədii gülüş.

44. Bədii əsərin quruluşu. Süjet və kompozisiya.
45. Bədii əsərdə hadisə və surət.
46. Məzmun və forma. Mövzu və ideya.
47. Bədii yaradıcılıq metodu. Ədəbi məktəblər və cərəyanlar.

Ədəbiyyat siyahısı

1. “Ədəbiyyat” 6-cı sinif. Müəlliflər: A.Süleymanova, T.Bağirova. Bakı – 2021
2. “Ədəbiyyat” 7-ci sinif. Müəlliflər: S.Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva, S.Məmmədova. Bakı-2022
3. “Ədəbiyyat” 8-ci sinif. Müəlliflər: S.Əliyev, B.Həsənov, S.Məmmədova, A.Mustafayeva, N.Verdiyeva. Bakı-2023
4. “Ədəbiyyat” 9-cu sinif. Müəlliflər: S.Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva, N.Verdiyeva. Bakı-2020
5. “Ədəbiyyat” 10-cu sinif. Müəlliflər: S.Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva. Bakı-2022
6. “Ədəbiyyat” 11-ci sinif. Müəlliflər: İ.Həbibbəyli, S.Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva. Bakı-2023
7. Sinifdən xaric oxu üçün tövsiyə olunan əsərlər.
8. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi. 9-11-ci siniflər. Ş.Mikayılov. Bakı, 2012.
9. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi. Elxan Nəcəfov. Bakı, 2018
10. Azərbaycan nağılları. 5 cilddə. Bakı, Şərq-Qərb, 2005
11. Azərbaycan dastanları. 5 cilddə. Bakı, Lider, 2005
12. Dilçilik və ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti. R.İsmayılov, E.Nəcəfov. Bakı, 2016
13. DİM-in vəsaitləri, lüğətləri və test topluları.

Qeyd və tövsiyələr

Şagirdlər hazırda oxuduqları sinfin proqramındakı mövzularla yanaşı, aşağı siniflərdə keçilən mövzulara da hazırlaşmalıdırlar. Suallar aşağı siniflərdə keçilmiş mövzular da nəzərə alınmaqla hazırlanır. Respublika mərhələsində təqdim olunan sualların bir hissəsi müvafiq sahə üzrə beynəlxalq qiymətləndirmələrdə istifadə olunan tapşırıqlara uyğun şəkildə hazırlana bilər. Proqramda adları verilmiş əsərlərin tam mətnini, eləcə də dərsliklərdə sinifdən xaric oxu üçün nəzərdə tutulan əsərləri oxumaq tövsiyə olunur.